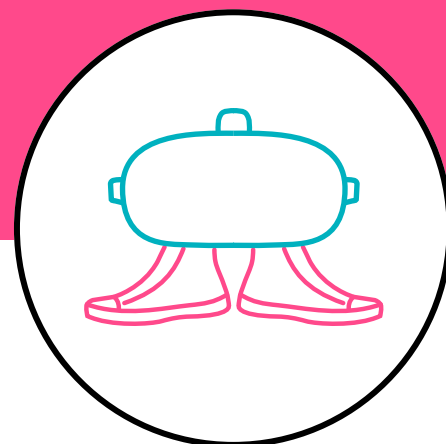

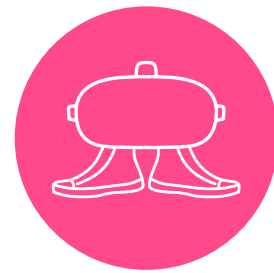
BUTY RÓŻNORODNOŚCI

SCENARIUSZ ZAJĘĆ 5/5

Wchodzimy w sandały Aiki,
osoby doświadczającej dyskryminacji

załącznik – dyskryminacja w pigułce

CO WARTO WIEDZIEĆ O DISKRYMINACJI?

Dyskryminacja jako zjawisko wieloaspektowe i złożone może przybierać rozmaite formy. Możemy wyróżnić więc dyskryminację **bezpośrednią** i **pośrednią**:

Bezpośrednia (celowa) – rozumiana jako zamierzone i zorganizowane działania, mające na celu ograniczenie lub zamknięcie dostępu do środków zaspokajania potrzeb i pozycji, które pozwalają je uzyskiwać. W tym wypadku nierówne traktowanie jest bezpośrednim wynikiem decyzji podejmowanych wyłącznie na podstawie dyskredytującego atrybutu (np. nieprzychylnie decyzje wydawane ze względu na pochodzenie etniczne, płeć, wiek jednostki).

Pośrednia (niecelowa) – występująca, gdy pewne działania mają dyskryminujące konsekwencje, chociaż nie to było ich intencją. Dyskryminacja pośrednia występuje często w sytuacji, gdy na skutek dyskryminacji bezpośredniej tworzy się nierówność, która stanowi uzasadnienie dla dalszego nieprzychylnego traktowania. O tym typie dyskryminacji mówi się niekiedy, że jest efektem ubocznym nierówności i prowadzi często do pogłębienia negatywnych konsekwencji dyskryminacji bezpośredniej.

przekonania
i/lub
działania

rasę, kolor skóry
lub grupę etniczną
(RASIZM)

płeć
(SEKSIZM)

wyznaną religię
(DYSKRYMINACJA
RELIGIJNA)

narodowość
(SZOWINIZM)

transpłciowość
(TRANSFOBIA,
pośrednio
również
GENDERYZM)

orientację
seksualną
(BIFOBIA,
HETEROFOBIA,
HOMOFOBIA, w
tym
LESBOFOBIA)

wygląd zewnętrzny
(ATRAKCJONIZM,
ang. lookism)

pochođenje
(KSENOFOBIA)

**Dyskryminację
możemy wyróżnić
ze względu na**

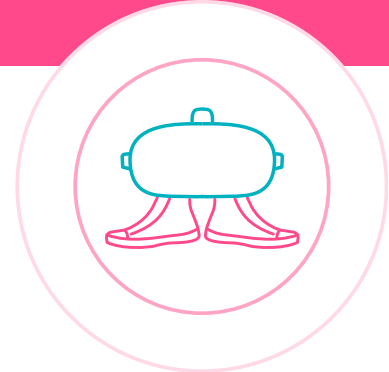
niższą rangę
urodzenia,
umiejętności,
wiedzę lub
majątek
(ELITARYZM,
KLASIZM)

stan cywilny

niepełnosprawność
(ABLEIZM)

bycie
intelektualistą
(ANTYINTE-
LEKTUALIZM)

wewnątrzgrupowe (w obrębie
ideologii politycznej, regionalnej lub
narodowej) różnice fikcyjne lub
denominację w obrębie religii
(SEKTARIANIZM)

PRZYDATNE ŹRÓDŁA:

- Olmińska, A., *Dyskryminacja jako przykład nierównego traktowania pracownika*, „Roczniki Administracji i Prawa” 2017, nr 17, ss. 337–352.
- Pacian, J., Pacian, A., Daniluk-Jarmoniuik, A., *Dyskryminacja bezpośrednia i pośrednia jako problem prawny i społeczny*, „Roczniki Nauk Prawnych” 2019, nr 22(3), ss. 79–92.
- Winiarska, A., Klaus, W., *Dyskryminacja i nierówne traktowanie jako zjawisko społeczno-kulturowe*, „Studia BAS” 2011, nr 2(26), ss. 9–40.